

Reactie APG op Minima-effectrapportage 2015

Naar aanleiding van het verschijnen van de Minima-effectrapportage (MER) en de bespreking daarvan tijdens een informatiemarkt op 7 januari 2016 wil het APG de volgende zaken onder de aandacht brengen van de gemeenteraad:

Het APG heeft met waardering kennis genomen van de kwantitatieve analyse van het Nibud en het kwalitatieve onderzoek door Nyfer. Het is waarschijnlijk dat deze rapportage van veel belang is voor de ontwikkeling van het gemeentelijk beleid ook al heeft de wethouder tijdens de bijeenkomst aangegeven dat hij zal bezien in welke mate hij conclusies en aanbevelingen zal overnemen. Tot de openbaar gemaakte stukken behoorde ook een *Factsheet* waaruit blijkt dat de gemeente voor wat betreft de uitgaven aan minimaregelingen en bijzondere bijstand “gemiddeld scoort”.

Om tot bruikbare resultaten te kunnen komen heeft het Nibud de koopkracht onderzocht van “de meest kwetsbare groepen” die voor dat doel werden ingedeeld in 9 categorieën. Het APG begrijpt dat deze methode werd gebruikt, maar stelt vast dat het Nibud belangrijke aannames deed die een groot effect hebben op de bruikbaarheid van de onderzoeksresultaten. Als de mazen van het vangnet als gevolg daarvan te groot worden, dreigen juist de meest kwetsbare personen en groepen (chronisch zieken en gehandicapten behoren daartoe) daar doorheen te glippen.

Onze zorgpunten zijn de volgende:

1. Bij het opstellen van de begrotingen heeft het Nibud geen rekening gehouden met **schulden**. Hoewel het vanuit onderzoektechnisch oogpunt begrijpelijk is dat het Nibud ervoor koos om daarmee geen rekening te houden, dreigt daardoor een belangrijke vertekening van de werkelijkheid. Het Nibud constateert zelf dat schulden juist bij de laagste inkomens veel voorkomen (p. 21).
2. Voor het berekenen van de inkomsten van de onderzochte groepen is het Nibud ervan uitgegaan dat **alle aanspraken** op landelijke en lokale regelingen zijn **aangevraagd** (p. 63 + 89). Om vervolgens berekeningen te kunnen uitvoeren, wordt daarbij voorondersteld dat al die aanvragen zijn gehonoreerd want anders kun je niets berekenen. Tegelijkertijd stelt het Nibud dat dit geen “vanzelfsprekendheid” is. In die laatste opmerking herkent het APG zich. Hoe reëel is de aanname? Niet iedereen kent alle regelingen, niet iedereen maakt van alle bestaande regelingen gebruik en zeker niet alle aanvragen worden toegewezen. Gevolg: de becijferingen in het rapport geven een te rooskleurig beeld. Het APG is van mening dat het simpelweg bekendmaken van regelingen onvoldoende is om een juist en beoogd gebruik veilig te stellen.
3. Tijdens de informatiemarkt heeft het Nibud uitgelegd hoe de bestedingsruimte van de onderzochte groepen is berekend. Het Nibud gaat er daarbij vanuit dat minima slechts 90% van de *gemiddelde energiekosten* maken. Vooral voor onze doelgroep (mensen met een chronische ziekte, handicap of lichamelijke beperking) geldt dat zij door hun beperking méér thuis zijn (dus meer stoken), vaker een vaatwasser zullen gebruiken (omdat hun handen het niet meer doen) en méér wassen en drogen doordat er wel eens

ongelukjes plaatsvinden. Daarnaast hebben zij diverse elektrische apparaten in huis (scootmobiel, elektrische bedden, elektrische stoelen en elektrische binnen en buiten rolstoelen) die allemaal opgeladen moeten worden. Deze aanname van het Nibud zorgt voor een onjuist positief financieel plaatje van deze doelgroep. Hoe wil de gemeente deze discrepantie oplossen?

4. Het Nibud baseerde zijn koopkrachtonderzoek op 9 categorieën inwoners. Daarin zitten ook alleenstaanden en oudere echtparen met een lichte of zwaardere zorgvraag (toelichting op p.36 + 95). De omschrijving van deze ‘zorgvraag’ is verwarrend. Hulpmiddelen, huishoudelijke hulp en persoonlijke verzorging worden door elkaar gebruikt hetgeen de discussie bemoeilijkt. Persoonlijke verzorging wordt immers niet door de gemeente maar door het Rijk gefinancierd.
De opsommingen zijn daarnaast verre van compleet. Onmisbare hulpmiddelen voor mensen met een lichamelijke beperking worden niet genoemd: scootmobiel, traplift, driewiel fiets, *handbike*, *e-motion wheels*. Voor al deze voorzieningen geldt een Eigen Bijdrage. Deze is weliswaar aan een maximum gebonden maar dat geldt niet voor eigen bijdragen aan voorzieningen die van gemeentewege worden verstrekt: boodschappenbus, maaltijdvoorziening, busdiensten. Voor mensen met serieuze fysieke beperkingen zijn dit belangrijke niet genoemde kostenposten. Op grond van het ontbreken van zulke uitgaven in de opsommingen kan het APG zich niet herkennen in de opgevoerde categorieën. In een toelichting gaf het Nibud bovendien aan dat de uitgaven in de genoemde categorieën “zeer sober zijn begroot”. Hoe wil de gemeente voorkomen dat de **doelgroepen van het APG** de dupe worden van een categorie-indeling die hun onvermijdelijke uitgaven negeert?
5. Het rapport erkent dat er sprake is van ‘**zorgmijding**’ en benoemt die terecht als een probleem. Wie op een minimumniveau zit, mijdt vaak noodzakelijke zorg vanwege de Eigen Bijdragen en het moeten betalen van het Eigen Risico? Het rapport noemt drie oorzaken van zorgmijding: a. dure basispremie van de Collectieve Zorgverzekering, b. toenemende premielasten omdat een Aanvullende Verzekering noodzakelijk is, c. het bestaan van een Eigen Risico voor bijna alles. Dat kun je wel afkopen maar dat is duur. Is bij de gemeente bekend hoeveel mensen die een Aanvullende Verzekering moeten afsluiten (dringend gewenst voor de doelgroep van het APG) dat ook werkelijk doen? Wat doet de gemeente om de zorgmijders op te sporen?
6. Zowel Nibud als Nyfer stellen dat een **minimale buffer** nodig is om financiële problemen op te vangen. Nibud wil dit doen door het optrekken van de vermogensgrens. Dat komt neer op verruiming van de kwijtschelding van gemeentelijke heffingen en waterschapslasten. Nyfer wil de weerstand van minimuminkomens verhogen door een systeem van “trekkingsrechten”. Op basis van de verstrekte informatie kan het APG zich nog geen beeld vormen van de voor- en nadelen van deze opties. Evenmin is duidelijk hoe de optrekking van de vermogensgrens bijdraagt aan de noodzakelijk geachte buffervorming. Kan de gemeente de voor- en nadelen van deze opties in beeld brengen?
7. In het rapport staat vermeld dat er een collegevoorstel komt om m.i.v. dit jaar de vergoeding van zorgkosten via de bijzondere bijstand in bijzondere gevallen te

vereenvoudigen (p. 67). Ter vergadering liet de wethouder weten dat e.e.a. nog veel tijd zal vergen. Hij dacht aan een periode van 3 à 4 maanden. Dit betekent dat belanghebbenden aanzienlijke kosten zullen moeten maken waarvoor de middelen ontbreken. Zou de gemeente voor die personen/gevallen een overbruggingsregeling kunnen treffen?

8. Tijdens de Informatiemarkt heeft het APG gemeld dat er voor zijn doelgroep(en) problemen zijn met het overstappen van een bestaande verzekering naar Zorg & Zekerheid. Met name als het gaat om het afsluiten van een Aanvullende Verzekering. De wethouder heeft daarop laten weten dat Zorg & Zekerheid gehouden is zulke personen te accepteren. Het APG stelt vast dat bij een overstap vaak niet het hele pakket wordt overgenomen. Cruciale onderdelen worden niet overgenomen. Het APG is daarover bezorgd en wil weten wat de gemeente daaraan denkt te doen.

Namens het APG

Datum: 11-01-2016

Hub van Wersch,
Voorzitter